

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 3 krone.

Vredništvo in upravnništvo Komenskega (Poljske) ulice št. 12.

Leon XIII. in cerkvena glasba.

Spisal monsignore Fr. Walczynski — prestavil J.

(Dalje.)

Zato se tudi ne smemo čuditi, da spe v tem jubilejnem letu petindvajset-letnega vladanja papeža Leon XIII. na tisoče ljudi s čutom spoštovanja, ljubezni in hvaležnosti v večno mesto, da bi si ogledalo tega, „ki je svetu v razgledovanje“, da bi zaslišalo iz Njegovih očetovskih ust besede, polne božje tolažbe, da bi zadobilo od Njega apostolski blagoslov. Tudi naši poljski romarji, ki so došli 21. malega travna iz Krakova v Rim, so stopili pred tega velikega in od vseh občudovanega papeža Leona XIII. V njih imenu lahko izpovedo čestiti knezi poljske cerkve, ki so priredili romanje in se ga tudi osebno udeležili, kako goreče čustvo spoštovanja, ljubezni in hvaležnosti je napolnilo srca Poljakov. Nam ni bilo dano, da bi bili v številu teh srečnih božjepotnikov, ki so počastili z gorkim poljubom blagoslovljene črevlje Kristusovega namestnika, ki oznanuje po besedah sv. Pavla mir in dobro. Zato smo prijeli za pero, da bi si olajšali srce, želeli vsaj nekoliko pripomoči s temi vrsticama k veličastni slavilni odi, ki jo poje ves katoliški svet na čast Leonu XIII. ob petindvajsetletnici Njegovega pontifikata, želeli dodati vsaj eno vrstico, ki bi pričala o našem spoštovanju, o ljubezni in hvaležnosti. Storimo pa to tem rajši, ker ne opazimo med različnimi naslovi, s katerimi so okrasili zasluge visoko čestitega jubilanta, enega naslova, ki mu gre v polni meri. In kakšen je ta naslov? Leon XIII. je patron in preosnovatelj cerkvene glasbe. Glej, nov naslov, ki bi se po našem mnenju po pravici spodobil slavnemu Leonu zaradi Njegovih velikih zaslug za preosnovanje cerkvene glasbe. Kaj pa je storil Leon XIII. tako važnega v cerkveni glasbi, bi vprašal morda kdo izmed spoštovanih čitateljev? Na to vprašanje hočemo odgovoriti nekoliko obširneje, da se bodo cenjeni čitatelji prepričali, koliko se mora zahvaliti katoliški svet Leonu XIII. na tem polju.

Pred vsem moramo omeniti, da se je Leon XIII. že kot škof v Perudži pokazal posebnega prijatelja zgledne in svete cerkvene glasbe. Prepričan v dno duše, da je namen cerkvene glasbe božja slava in spodbuda vernikov, prepričan, da mora biti cerkvena glasba kot bistveni del katoliškega bogoslužja v duhu in po predpisih katoliške cerkve in da se nikakor ne more in

ne sme ravnati po individualnem okusu skladateljev, pevovodij in pevcev, in toliko manj po okusu poslušalcev.

Leon XIII. ni mogel trpeti cerkvene glasbe v posvetnem, opernem slogu, ki se nič kaj ne prilega pobožnemu katoliškemu duhu. Pogosto je tožil nad skoraj popolnim propadom cerkvene glasbe na Laškem. Zgodilo se je celo, da se je obrnil sredi slovesnosti k svojemu kaplanu in rekel ves žalosten: „Kako more vendar to petje ugajati Bogu, ko ga niti jaz ne morem več poslušati?“ Ko so nekoč peli začetek Glorije, v kateri se je ponavljal neskončno velikokrat „Amen“, si Leon ni mogel kaj, da bi ne rekel v šali svojemu kaplanu: „Kaj menite, dočakamo-li še danes zadnji Amen?“

Ker je torej Leon XIII. razumel glasbo v duhu katoliške cerkve, si je prizadeval kot škof v Perudži, da oprostí cerkveno glasbo vpliva popačenega sveta in jo prenovi tako, da bo dostojna za službo božjo in čast Najvišjega. Vendar ni imelo Njegovo prizadevanje in Njegov trud na tem polji dosti uspehov, to pa zaradi raznih zaprek, ki so ovirale preosnovo cerkvene glasbe in cerkvenega petja.

Šele ko je stopil Leon XIII. na stol sv. Petra in začel pasti ovce Kristusove s palico „Lepoto“, se je dotaknil ž njo tudi pokvarjene cerkvene glasbe in ji je vrnil s Svojo apostolsko veljavo in gorečnostjo, z neumornim delom vso njeno lepoto, da bi se mogla iz nova glasiti v slavo božjo in v izpodbudo vernikov. Kako je Leon XIII. preosnoval cerkveno glasbo, bomo izvedeli iz sledečih zgledov:

1.) Meseca sušca 1. 1880. je Leon XIII. potrdil in blagoslovil načrt, kako naj bi se osnovala tako imenovana „Scuola Gregoriana“ ali šola sv. Gregorija Vel. Ta šola ima nalogo izpopolniti cerkveno petje, zlasti pa gregorijansko ali koral po liturgičnih predpisih. Dalje je določil sv. Oče za ravnatelja te šole letne dohodke in tudi sam mnogo prispeval, da se ohrani na cerkvenem koru vzorno petje. Leta 1881. je izdal uradni odlok, ki potrjuje ustanovitev gregorijanske šole. Še danes se zanima zanjo z očetovsko skrbjo in pride dostikrat sam poslušat, kako napredujejo njeni učenci. Sem in tja tudi naroči, da naj pri slovesni božji službi pevci gregorijanci proizvajajo umotvore klasičnih mojstrov. Želi namreč, da bi božjepotniki, ki prihajajo v Rim, slišali vzorno gregorijansko ali „polifonično“ petje in potem vsak v svojem kraju širili in gojili petje v cerkvenem duhu. Da se je ustanovila gregorijanska šola prav v Rimu, je zelo velikega pomena. V Rimu je tekla zibel gregorijanskemu petju, toda to petje je tekom časa toliko trpelo vsled nepravlega proizvajanja, da je postalo naposled bedna karikatura prvotnega petja sv. Gregorija. Rim je bil odslej kot stolica krščanstva tudi glavno ognjišče prave cerkvene glasbe. Gregorijanska šola se je lotila splošne preosnove zelo propadle cerkvene glasbe na Laškem, tembolj, ker vidimo na čelu te šole kot učitelje tako duhovite skladatelje, kakor sta duhovnik Lavrencij Perosi in oče Hartman iz reda sv. Frančiška, ki sta zaslovela ne le kot skladatelja veleznamenitih oratorijev po celem svetu, ampak posebno še kot poznavalca in ljubitelja gregorijanskega koral, ki je oče prave cerkvene glasbe.

2.) Leta 1883. je izdal Leon XIII. dekret „Summorum Pontificum sollicitudo“, ki govori o avtentičnih knjigah gregorijanskega koral. Ta dekret potrjuje in priporoča tako zvano „Medicejsko izdanje gregorijanskega koral“, vendar ne izključuje prejšnjih in poznejših izdanj ravno tega koral.

S tem dekretom je pokazal Leon XIII. celemu svetu, da mu je cerkvena glasba, zlasti pa koralno petje posebno pri srcu, da želi iz vse duše, da bi zavladata v katoliškem svetu edinost v cerkvenem in liturgičnem petju da bi se tak duh bolj in bolj oživiljal, da bi ti predpisi vezali vernike cele cerkve, da bi tako mogla izpolniti cerkvena glasba svojo važno nalogo v katoliški liturgiji. A vendar je nastal v naših časih velik prepir glede gregorijanskega petja med pristaši Medicejske izdaje, ki je znatno skrajšana, ki se laže proizvaja in je tudi bolj praktična za cerkveno rabo, pa med pristaši izdaje benediktincev iz Soléma (Solesmes), ki se opirajo na tradicijo in so ostali pri starem neizpremenjenem koralu z njegovimi lepimi, precej velikimi in zelo težkimi nevmami in jubilacijami. Če tudi je pohvalil sv. Oče prizadevanje benediktincev iz Soléma in njih izdanje gregorijanskega koral, vendar ni preklical prejšnjega dekreta, da bi s tem ne povzročil še večjega razpora in ne uničil te blagonosne edinosti v cerkvenem petju, ki je zavladata v katoliški cerkvi, odkar je potrdil in priporočil Medicejsko izdanje koralnih knjig. Po drugi strani pa je priporočil s toplimi besedami nadaljno raziskavanje koralnega petja, ker je bil prepričan, da more sad tega dela mnogo pripomoči v prihodnosti, da se povrne gregorijanski koral v svoji prvotni obliki, da se mu zagotovi ob enem v katoliški cerkvi oni sijaj in blagonosni vpliv, v katerem spominja že sv. Tomaž Akvinski, ko pravi: „Koralno petje je neka vrsta lepega govora, ki ima namen, da pomaga Gospodu Bogu pridobivat ljudska srca.“

(Konec prih.)

Poročilo o slavnosti petindvajsetletnice »Cecilijinega društva« v Ljubljani dne 6. novembra 1902.

Veliko nas je! To je bila moja prva misel, ko sem se bližal cerkvi sv. Jakoba. Kamor si pogledal povsod duhovnik ali organist. Kakor bi bili iz tal rastle, so se množile naše vrste, da nas je bilo nazadnje gojiteljev in prijateljev cerkvene glasbe poln prostorni božji hram. Toliko nas še ni videla Ljubljana!

O kako drugače je bilo iz početka! Na prste ene roke bi bil skoro seštel one, ki so obrnili čolnič cerkvene glasbe v te vode, koder zdaj plava tako ponosno in zmagovito. Vse jim je bilo sovražno, ali vsaj indiferentno. Koliko nevarnih čerí je kar naenkrat vstalo iz vode, kako so se zaletavali nasprotovanja, podtikanja, laži, obrekovanja, zavijanja ob ta borni čolnič, kako so ga topili, kako ga skušali razbiti ob čereh, kako so siloma hoteli zamašiti usta onim pogumnim veslačem, ki so bodrili, navduševali drug drugega, ki so zaveslali nevstrašeno proti svojemu visokemu cilju. Vsekrižem so jim pre-rokovali pogin; pogin njim samim, pogin njih društvu, pogin njih idejam, pogin njih težnjam, pogin vsemu, po čemer so ti v navdušenju svojega srca zahrepeneli.

Sramotno je tiste čase donela beseda: „cecilijanec“! pomilovalno je vsakdo zmignil z ramama, kedar je pogovor nanesel na „latinizatorje“ po naših cerkvah.

In danes? ob petindvajsetletnici? Kje so čerf? Kje viharji? Kje pogin? „Čoln plava mirno sred voda“! bi vzkliknil z „mladim mornarjem“. Še se semterje zabliska, še se morda kdaj od daleč zasliši zamolkel grom, a ta blisk, ta grom nam je le dokaz, da je konec viharju, to je onemogel blisk in oddaljen grom prestane nevihte. Drevesce, ki ga je vihar pripogibal, a ne upognil, se je razrastlo v mogočno drevo, ki hladi in oživlja s svojo senco blaga, za vse kar je lepo vneta srca po celi Sloveniji. Vihar ni prinesel pogina, ampak drevesce se je še bolj ukoreninilo, ozračje se je še bolj izčistilo, da se ideja cecilijanska toliko jasnejše, toliko živejše blišči.

S ponosom se danes vsakdo imenuje cecilijanca, neumna psovka o „latinizatorjih“ je sama utonila v valovih, ki je ž njimi hotela pokriti čoln cecilijanski.

In koliko nas je! A še vedno nove vrste vstajajo za nami! Ne bo nas konec, mi še le začenjamo živeti! a naše življenje ni slabotno, pokašljujoče životarjenje, mi stojimo v cvetu let! Mi gremo naprej! Naši koraki niso negotove stopinje nedorastlega deteta, to so krepki koraki zavednega moža. Naša ideja živi, naša ideja raste, naša ideja cvete in zori krasne sadove! — Šli smo v belo Ljubljano gledat najlepše, najfinejše sadove — videli smo jih, slišali njih harmonični spev, ki je razvnel v naših srcih sveti ogenj navdušenja, da z novo vnemo sadimo, zalijamo, gojimo ljubeznive cvetke prave cerkvene glasbe, da jih ob svojem času natrgamo v čast Bogu, ki jim je dajal rast — v mir, srečo in tolažbo srcem, ki se bodo naslajala ob njih dehtečem vonju.

Da, ako vsepovsod obrodi cecilijanska ideja take sadove, kakršne smo opazovali naš dan v Ljubljani, potem bomo iz polnega srca smeli hvaležno in navdušeno peti „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!“ — Pa tudi danes smemo reči: Hvala Bogu, da se je tako obrnilo! čast Njemu, vzoru vse lepote, da je tudi nam odgrnil drobec večne Lepote, da tudi v našem ušesu daje slišati lahen odmev večne nebeške harmonije

Res lepo je bilo ta dan.

Nekaj izrednega nam je pripravil šentjakobski zbor z mogočno-resno Meurererjevo slovesno črno mašo. (Requiem pro IV. voc. inaeq. comit org. vel tubis et trombis auct. Joan. Meurerer. op. 4.). Saj smo zlasti po deželi navajeni pri črnih petih mašah na nekako šablonsko, skoro malomarno petje. Tu pa taka skladba, tak zbor, tako izvrstno naučen! Vsakdo je priznaval, da kaj takega še ni slišal pri sv. Jakobu, a tudi drugje ne. G. prof. Gerbič se je s svojim zborom res zatopil v globoko premišljeno skladbo. Nekam radovedno — skoro bi rekel, z neko lahno sumnjo — smo pričakovali zlasti tromb, bodisi z ozirom na instrumentacijo in soglasje z značajem skladbe same, bodisi glede intonacije in soglašanja z zborom. No pa ta lahna meglica suma se je takoj razpršila, zakaj skladatelj in dirigent sta vedela varčevati in se modro držati v pravih mejah. Vtisk te skladbe je bil pretresljiv a ob enem tudi blažilen; še zdaj ko to pišem, mi ob spominu na tisto uro vstajajo v duši misli in čustva, ki so mi takrat prevzela dušo.

Prav ta globoki vtisk, ki ga je napravila ta skladba na poslušalce, je bil morda tudi vzrok, da se še pozneje v stolnici vsaj poročevalec ni mogel z lepa prilagoditi novim vtiskom. Koralni introit se je kar zgubil v prejšnjih vtiskih. Sploh pa mi koral, kakor se pri nas popeva, nič več kaj ne ugaja, kar sem ga poslušal v Zatičini.

O Mittererjevi maši (missa solemnis i. h. ss. Cordis Jesu) za mešani zbor in godala z orglami do „Credo“ ne morem kaj reči. Trudil sem se, da bi se zatopil vánjo, pa ni šlo, vedno sem bil še preveč pod vplivom črne maše. Pozneje pa vem, da se mi je skladba zdela veličastna, vendar pa nekako ljubezniva, pristrčna in kar je glavno: brez hlastanja po efektu in morda ravno zato tako efektna.

Pri ofertoriju, Gallusovem 150. psalmu „Laudate Dominum“ so pa zopet tako prijazno zavele mehke, čiste sapice one glasbe, ki je vzrastla neposredno na cerkvenih tleh, pognala naravnost iz koral, glasba, ki je nedosežno veličastna v svoji preprostosti, glasba, ki človeku doni na uho kot pozdravi iz daljne domovine, glasba, ki bolj kot vsaka druga vzbudi v čutečem srcu nedovoljivo hrepenenje po onih čistih jasnih nebeških višavah, iz katerih se je preselila k nam na zemljo. In če je še predavanje vzorno kot je bilo v Šenklavžu, potem ni čuda, če se človeku ob konci pesmi stoži, da si je želi še nazaj! Škoda le, da ni bil zbor nekoliko močnejši pri tej skladbi; vsaj poročevalec je bil misli, da bi bil ta motet še lepši, ko bi bil zbor bolj poln.

Krona vsega petja v stolnici je bil pa brez dvoma Foersterjev „Te Deum“ zložen za petindvajsetletnico in posvečen presvetlemu knezu in škofu Jan. Krizostomu Pogačarju. Nedosežno lepo je tu odet koral z najelegantnejšo moderno cerkvenoglasbeno obleko. Kako lepo, nalahno se ovijajo akordi orgel in godal krog koral, kako mu vse postrežljivo služi, kako vsi pazijo nanj kot postrežljivi otroci na vsak migljaj, na vsako kretnjo svoje drage matere. Kako bogato vse, kako krasno! Pa reci še kdo da je koral pust, da ni več za naš čas, da je njega vsebina nasprotna današnjemu glasbenemu pojmovanju, da ni več dostopen našemu umevanju, da se ne dá spraviti v soglasje z modernim napredkom v glasbi. — Ravno oni odstavki v skladbi, ki imajo koral za podlago, ravno ti so bili najlepši, nedosežno lepi. — Gotovo je ta „Te Deum“ ena najboljših, najbolj globoko zamišljenih skladb Foersterjevih; po mojem — seveda ne merodajnem — mnenju je to celo njega najboljše, najveličastnejše, najbolj dovršeno delo. Zdi se mi, kot da je g. skladatelj hotel najlepše cvetove, ki jih je gojil skozi vsa leta, odkar dela in se poti na vrtovih cerkv. glasbe — da je hotel vse te izbrane cvetove poviti v dehteč venec, da s tem dokaže po eni strani čilost in svežost svojega genija, dokaže pa tudi ob enem čilost, življensko moč idej, iz katerih so pognali ti cvetovi. Gotovo je ta skladba nov veličasten pojav velike tvorne sile v gosp. skladatelju kakor tudi v cecilijanstvu, čigar „glavni steber“ — kakor je rekel vnet zagovornik cecilijanske ideje — je pri nas ravno gospod skladatelj. Na to skladbo smo slovenski cecilijanci lahko ponosni!

(Konec prih.)

»Cecilija« v drugi izdaji.

(Poročja Fr. F.—č.)

Naša vrla „Družba sv. Mohorja“ je gotovo zelo ustregla cerkvenim pevskim zborom, da je na novo izdala priljubljeno pesmarico „Cecilijo“. Zares, krasno darilo ravno o petindvajsetletnici Cecilijinega društva! Cecilijino društvo pa sme biti tudi ponosno na to pesmarico, kajti je nek dokaz, da društvo v teh 25 letih ni živelo zastonj. Pred 25 leti bi pri Slovencih zastonj iskali take pesmarice; zastonj bi iskali tudi takih, v cerkvenem duhu zloženih skladb, kakoršnih imamo v „Ceciliji“ v izobilju. Da se dandanes pri nas v tem duhu sklada in poje, to je zasluga Cecilijinega društva, in zato smemo „Cecilijo“ imenovati nekak sad petindvajsetletnega delovanja našega društva.

Pesmarica, o kateri govorim, je sicer le nova izdaja uže pred več leti izišle „Cecilije“; a motil bi se zelo, kdor bi mislil, da je nova izdaja le navaden ponatis prve izdaje. Ne, razlika je tolika, da vsak prijatelj cerkvene glasbe si bo rad omislil tudi to novo izdajo, če prav ima morda pesmarico tudi še v prvi izdaji.

Zato bi rad s temi vrsticami opozoril čitatelje našega lista na to razliko in na prednosti nove izdaje.

Največja razlika je pač glede pesniškega besedila. G. dr. Gregorij Pečjak si je postavil hvale vredno nalogo, da hoče besedilo stare „Cecilije“ očistiti neljubih napak in jo urediti primerneje liturgiji. Kako težavno je to delo, ve le oni, ki je kedaj poskušal kaj takega; dostikrat je namreč veliko lažje sestaviti novo pesem, kakor pa krpiti in popravljati staro. No, g. doktor sme biti ponosen na svoj trud. Kdor nekoliko natančneje pregleda novo izdajo pesmarice, mora priznati, da je g. prireditelj častno rešil svojo nalogo. Kar se je dalo popraviti, je temeljito popravil; oziral se je pri tem v prvi vrsti na liturgične zahteve, v drugi vrsti pa na pesniške želje. A mnogim pesnicam je omislil sam izvorno besedilo. Opozarjam n. pr. na novo njegovo mašo na čast Srcu Jezusovemu, in na to, da v drugem delu ni nič manj kot 26 njegovih pesmij. V drugem delu nahajamo iz njegovega peresa jako prikladne pesmice zlasti za nižje Marijine godove in za godove svetnikov. Eno je sestavil za god kateregakoli svetnika-zavetnika, in drugo zopet za god katerekoli svetnice-zavetnice.

Iz tega lahko spoznamo, da je „Cecilija“ v II. izdaji gledé besedila veliko pridobila. Sedaj imamo vsaj pesmi pred seboj, ki so po vsebini in obliki vsestransko zboljšane in vredne, da se rabijo pri službi božji.

Moja želja je le, da bi ta pesmarica s popravljenim tekstom ustvarila nekako edinost glede besedila cerkvenih pesmij. Gospodje skladatelji naj bi v prihodnje rabili tekst nove izdaje kadarkoli hočejo uglasbiti kako mašno ali drugo cerkveno pesem, katere besedilo se nahaja v „Ceciliji“. Gotovo vsakdo želi, da bi se tudi v tem oziru dosegla lepa edinost; to bo pa le tedaj mogoče, ako postavimo novo izdajo „Cecilije“ za podlago tej edinosti.

Sedaj pa pogledjmo še nekoliko, kako se razlikuje nova izdaja „Cecilije“ od stare gledé glasbene vrednosti in posameznih skladb.

V tem oziru bi pa jaz o novi izdaji ne trdil toliko, da je to „popravljeni“, kakor veliko bolj „izpremenjeni“ natis. Vsakdo mora namreč priznati, da je velezaslužni gospod Anton Foerster že prvo izdajo priredil izborno in da torej ni bilo na njej bogvedi kaj popravljati. A iz praktičnih ozirov je kazalo v novi izdaji marsikaj izpremeniti.

Tako je bilo v prvi izdaji več koralnih in koralu podobnih skladb, katere so bile sicer izvrstno postavljene, a se žalibog na naših korih niso mogle udomačiti; te je g. A. Foerster večidel izpustil. Izpuščenih je pa tudi nekaj takih pesmij, katere bo vtegnil ta ali oni pogošati, ker so se že preveč udomačile; n. pr. „Praznika svetega“, ali „Za Bogom častimo“ ali „Vera, upanje ljubezen“. No, kjer jih želé še prepevati, jo pojó lahko še vedno iz stare „Cecilije“.

Dodal pa je g. prireditelj več novih, zelo porabnih skladb. Tako n. pr. je v novi izdaji za mašo na čast Jezusovemu Srcu 6 napevov, katerih v prvi izdaji ni bilo. Za božič je pridejana lepa skladba „Hitite kristijani“ („Adeste Fideles“); za praznik Razglasenja Gospodovega je namesto prejšnjih treh postavljena ena sama nova g. Foersterja, za „Ine Jezu-

sovo* pa ona priljubljena Kothjeva „Jesu dulcis memoria“, katera se je do sedaj pela le v možkem zboru, a tu je postavljena za mešani zbor, seveda s slovenskim tekstom. Za praznik sv. Družine ni bilo v prvi izdaji nobene skladbe, a v drugi izdaji se nahaja ena g. Foersterja. Tudi „velikonočnim* je g. Foerster pridejal eno novo, svojo skladbo. Za praznik sv. R. Tetesa nahajamo v novi izdaji tudi Pogačnikovo „Hitite semkaj“. „Pridi molit* in „Tebe molim* ste v novi izdaji postavljeni za cel ton višje. „Cvetice ve* pa je sprejeta v 2 delu med obhajilne. Tudi za praznik Jezusovega Srca je g. Foerster pridejal eno novo svojo skladbo.

Dandanes se pri nas kaj lepo razvijajo evharistične pobožnosti; zato je jako primerno da je g. prireditelj v novo izdajo privzel tudi 4 napeve na latinski tekst „O salutaris hostia“. Tudi število napevov za „Tantum ergo“, se je v novi izdaji pomnožilo za 5. „Obhajilnih* je na novo pridejanih 7. Kar zadeva „Marijine“, jih je sicer v novi izdaji veliko izpuščenih, a tudi marsikatera lepa pridejana. Omenjam n. pr. „Kraljica v raju“ (Salve Regina coelitum*), ali krasno Foersterjevo „Zaupno k Mariji“, „Združitev z Marijo“, „Marija prečista“, ali lepo Belarjevo „Zdrava Marija“, ali Pogačnikovo o sv. rožnem vencu i. t. d.

Isto velja tudi o „angelih in svetnikih*“; marsikaj je izpuščeno, marsikaj tudi pridejano. Omenjamo n. pr. nov Foersterjev napev na čast sv. Nikolaju, nadalje na čast sv. Neži (za katero ni bilo v prvi izdaji nobene pesmi), na čast nedolžnim otročičem, na čast sv. Cirilu in Metodu, nadalje Sicherlov napev na čast sv. Andreju, kateri v 1. izdaji tudi ni imel nobene pesmice. V novi izdaji nahajamo tudi znani, priljubljeni napev na čast sv. Alojziju „Coeleste lilium“ z lepim slovenskim besedilom. Napev na čast sv. Ani se je v novi izdaji nekoliko bolj približal prvotni Riharjevi obliki.

Ob koncem sti še dve novi, praktični skladbi g. Foersterja, prva primerna za vsakega svetnika-zavetnika, a druga za vsako svetnico-zavetnico.

Omenjam še to, da je po novi prireditvi že 1. del sam za-se nekaka celota, ker je g. Foerster ob koncu 1. dela pridejal tudi nekaj Marijinih in drugih pesmij.

Predalec bi zašel, ako bi hotel navajati, katere skladbe je v tej zbirki uglasbil vsak posamezni skladatelj. Zadostuje naj, da — ne omenjajoč tujih skladateljev — navedem le imena naših domačih skladateljev ter pridenem zraven število njihovih skladb v novi izdaji „Cecilije“: Foerster 73, Rihar 17, Hribar 16, Sattner 10, Nedvéd 9, Gerbić 4, Laharnar 4, Belar 3, Fajgelj 3, Hladnik 3, Potočnik 3, Pogačnik 2, Sicherl 2, Brvar 1, Budna 1, Gnjezda 1, Rott 1.

Imena skladateljev so v novi izdaji pridejana vsaki skladbi, razun če je skladatelj neznan.

Iz tega poročila je razvidno, da je „Cecilija“ v novi izdaji precej izpremenjena, toda gotovo le v njeno korist. In če je tudi 2. izdaja nekoliko drobnejša — šteje namreč le 237 številčk, dočim jih ima prva 252 — je pa toliko porabnejša. Ker stane vsak del „Cecilije“ za ude „Družbe sv. Mohorja“ le eno krono, zato toplo priporočam, naj bi si jo omislila vsa cerkvena predstojništva za svoje pevske zборе, prvič zaradi izboljšanege teksta, drugič pa tudi zaradi mnogih, na novo pridejanih pesmij.

Naj torej roma ljuba „Cecilija“ v svoji novi opravi po vseh hrajih mile naše slovenske domovine, naj širi med Slovenci lepo edinost gledé bogoslužnih pesmij ter naj veliko pripomore, da se do prihodnje petindvajsetletnice cerkveno petje pri nas povzdigne še na mnogo višjo stopinjo! Zlasti pa naj najde pot tudi na one naše cerkvene kore, na katerih v svoji prvotni opravi ni našla prijaznega sprejema!

Razne reči.

Spominska knjižica. Ob petindvajsetletnici Cecilijinega društva v Ljubljani sestavil dr. Andrej Karlin, društveni tajnik. — Res, krasno vezilo je to; je cecilijancem podaril velečastiti gospod kanonik o priliki društvene slavnosti dné 6. no-

vembra t. l. in za katero mu moramo biti iz srca hvaležni. Obsega: Uvod; 1. Cecilijino društvo v Ljubljani se snuje; 2. „Cerkveni Glasbenik“; 3. Orglarska šola; 4. Društveni pokrovitelji; 5. Društveni odbor; 6. Občni zbori; 7. Društvena darila; 8. Ideja se širi; 9. Nadaljna izobrazba cecilijancev; 10. Kaj smo dosegli; 11. Pogled v bodočnost; 12. Naše gornje. Dodatek: 1. Spored slavnosti ob 25 letnici društva; 2. Pravila Cecilijinega društva v Ljubljani. — Vsebine ne bomo raznotrivali; rečemo le: „Tolle, lege!“ in zadovoljen bodeš, morda celo postaneš iz Savla Pavel. — Knjiga se je delila po slavnostni seji njenim udeležnikom, ter razposlala vlč. gg. dekanom s prošnjo, naj jo razdele župništvom svoje dekanije. Dobiva pa se v prodajalnici sl. Tiskovnega društva (prej H. Ničman), Kopitarjeve ulice št. 2. v Ljubljani za 1 krono (po pošti 5 vin. več).

— Povodom 25 letnice Cecil. društva darovali so za društvene namene: Milostni gospod Pavao Gugler, naslovni škof i. dr. v Zagrebu 50 kron; gospod Anton Gnezda, trgovec v Zagrebu 100 kron; mil. g. Andrej Zamejic, stolni dekan 10 kron; vis. čast. g. Ant. Fettich-Frankheim, stolni kanonik 5 kron in veleč. g. dr. Josip Lesar, semeniški vodja (kot ustanovnik) 20 kron. — Povrni Bog tisočkrat! Vivant sequentes!

— Praznik sv. Cecilije se je tudi letos obhajal v Ljubljani v frančiškanski cerkvi, v duhovskem semenišču in v Idriji. Morda nam dojde o tem še kako poročilo.

Poziv in prošnja do slovenskih skladateljev.

Vsi pevovodje in organisti tožijo, da jim nedostaje pesmi sv. Rešnjega Telesa. Ker bi se morala pri vsaki sv. maši z orglami po povzdigovanji peti pesem sv. Telesa in se rabijo take pesmi tudi pri evharističnem čiščenju, katero se je, hvala Bogú, vtlemeljilo po celi škofiji, imamo pa malo izbire v tej zadevi, zategadelj se obrača podpisani do vseh slovenskih cerkvenih skladateljev s prošnjo:

Vsak skladatelj blagovoli zložiti z vso skrbjo tri ali štiri prav lepih, iskrenih pesmi sv. Rešnjega Telesa, obhajilnih itd. za mešani zbor, v cerkvenem duhu, vendar ne dolgočasno (ker to ni cecilijansko), pesmi z nekako muzikalno nobleso, a ne posvetnih, ter jih poslati podpisanemu, ki namerava izdati zbirko takih pesmi, tako pomagati sebi in vsem slovenskim korom, čisti dobiček pa izročiti presvetlemu knezu in škofu za závode. Na ta način bomo tudi mi, ki nimamo premoženja, vsaj nekaj duševne lasti darovali v blagi namen, založnik pa bo spremenil to last v denar in prispevek za závode. Jako lepo bi bilo, ko bi se z nami združili tudi pesniki in nam podali novih evharističnih pesmi, katere bi mi prav radi vglasbili.

Obrok za blagohotno vpošiljanje se postavi na tri mesece, toraj november, december, januarij. Za sveto Teló, bi pesmi ne le imeli, marveč že znali. Na noge tedaj gg. tovariši na cerkveno-glasbenem polji! Upam, da najde prošnja blagohoten odmev.

V Ljubljani, 20. novembra, 1902.

P. Hugolin Sattner.

Današnjemu listu je pridana II. številka priloga.